א"ל כאותן של בית אביך ואמר ר' אבא בר

כהנא אמר ר' חנינא קרונות של בית רבי

מותר למלמלן בשבת א"ל ר' זירא בנימלין

באדם אחד או בשני בני אדם א"ל כאותו

של בית אביך ואמר ר' אבא בר כהנא

התיר להם ר' חנינא לבית רבי לשתות יין

בקרונות של נכרי "בחותם אחד ולא ידענא

אי משום דםבר לה ייכר' אליעזר אי משום

אימתא דבי נשיאה: מתני' ינכרי שהדליק

את הנר משתמש לאורו ישראל ואם בשביל

ישראל אסור מילא מים להשקות בהמתו

משקה אחריו ישראל ואם בשביל ישראל

אסור עשה נכרי כבש לירד בו יורד אחריו

ישראל ואם בשביל ישראל אסור מעשה ברבן

גמליאל וזקנים שהיו באין בספינה ועשה נכרי

כבש לירד בו וירדו בו ר"ג וזקנים: גבו וצריכא

דאי אשמעינן נר משום דנר לאחד נר למאה

אבל מים ליגור דילמא אתי לאפושי בשביל

ישראל וכבש ל"ל מעשה דרבן גמליאל וזקנים

קמ"ל ת"ר ינכרי שליקט עשבים מאכיל אחריו

ישראל ואם בשביל ישראל אסור מילא מים

להשקות בהמתו משקה אחריו ישראל ואם

בשביל ישראל אסור יבד"א שאין מכירו אבל

מכירו אסור איני יוהאמר רב הוגא אמר רבי

חנינא המעמיד אדם בהמתו על גבי עשבים

בשבת אבל לא על גבי מוקצה בשבת

ידקאים לה באפה ואזלא היא ואכלה אמר

מר בד"א שאין מכירו אבל מכירו אסור הא

רבן גמליאל מכירו הוה אמר אביי שלא בפניו

הוה רבא אמר יאפי' תימא בפניו נר לאחד

נר לְמאה מיתיבי אמר להן רבן גמליאל הואיל

ושלא בפנינו עשאו נרד בו אימא הואיל ועשאו

נרד בו תא שמע ייעיר שישראל ונכרים דרין

בתוכה והיתה בה מרחץ המרחצת בשבת

אם רוב נכרים מותר לרחוץ בה מיד אם

רוב ישראל ימתין בכדי שיחמו חמין התם

כי מחממי אדעתא דרובא מחממי תא שמע

מנר הדלוק במסיבה אם רוב נכרים מותר

להשתמש לאורה אם רוב ישראל אסור מחצה

על מחצה אסור התם נמי כי מדלקי

קכב.

ש א מיי׳ פי"ג מהלכות מאכלות אסורות הל"י סמג לאוין קלח טור שו"ע יו״ד סימן קיח סעיף א וסימן קל סעיף ב: בא ב מיי פ״ו מהלכות שה ב מיי פ"ו מהככות שבת הלכה ב ג סמג לחון סה טוש"ע חו"ח סימן רעו סעיף א וסימן שכה סעיף יא ויב: שב ג ד מיי וסמג שם טוש"ע או"ח סימן

שכה סעיף י יא: שבת הלכה לו סמג שם שבת הלכה לו סמג שם טוש"ע או"ח סימן שכד סעיף יג וסימן שכה סעיף

:05 בה ח מיי׳ שם הלכה ז סמג

שם טוש"ע או"ח סימן רעו סעיף ב:

מוסף תוספות א. כי עשיר היה וגבאי של

מלך כדאיתא בבכורות וכו' [ו]להתיר לו אפי' וכו [ו]לווניו לו אל בגדולות קאמר ואפי' ב בני אדם. מיטנ" ב. אליבא דר"מ דקיי כוותיה לדעת רוב הפוסקים ז"ל: [ו]אמאי מה שעשה גוי חמור ג. שלא נחשרו בכך. ריטנ״א. ד. כשעשה גוי בלא רי ענ"ל, ה. דקיל לי׳ אמירה לגוי שבות וכו׳ עשו חכמים ריחוק לאסור אף מה שעשה הגוי מעצמו לצורך ישראל, דאי לאו הא לא קיימא הא, וכולה חדא גזירה היא כדי שלא יעשה אדם מלאכתו בשבת ע"י גוי ונעשה השבת חול. ריטנ״ל. 1. דאהנו לי׳ מעשיו. זב"א T ריונו לחרונו לומר לו לך והבא לי או י ועשה מלאכה זו בשביי מסירי. ח. אפי׳ לאותו ישראל שהביא בשבילו. מוס' הרא"ש. דהא לא אהני עוסי טנסיט, דהא לא אהני ליי מידי. רשנ״ל, 10. [ד]התם מאי אהני ליי. רשנ"ל. י. כדאמרי׳ בגמ׳ מעמיד אדם בהמתו ע"ג בשבת׳. סרא״ש. יא. דומיא דסיפא א מים. בהמתוי ייי לירד מילא מים להשקות בהמתו' שאינה יכולה לירד לבור ולשתות. מוס' הרא"ש. יב. הנכרי. תוס׳ סלמים, יג. [ד]לא הפסידו סלמ״ם, יג. [ד]לא הפסידו היתרן בכך. תוס׳ סלמ״ם. יד. דאם מילא מים לשתות. תוס' הרח"ש. 10. אמאי תלי טעמא דאיסורא. מוס' הרח"ש. 10 וי"ל. מוס' הרח"ש. איצטריך איצטריך דשמא יעלה והשתא הדרא . דשמא לטעמא ויתלוש. קושיא לדוכתא, דהכא נמי קישיא דרוכות, יווכו בליכא הקצאה, דמוכנים ליכא הקצאה, למוכנים לבהמה לאוכלן במחובר. [וי"ל]. תוס' הרס"ש. לבהמה גאוכין בניינים. [וי"ל]. מוס' הלח"ט. י∏. וא"ת והיאך אינו אסור להעמיד בהמתו ע"ג עשבים משום שביתת

של בים אביך. דקטנות היו אבל גדולות אדם קובע להם מקום: אבר דיה באותן של בית אביך. פי׳ שהם גדולים" או קטנים דאית להו חידקי כמו שפירשתי לעיל (דף לה.) ה):

משתמש ישראל לאורה. ולא גזרינן שמא ידליק כדגזרינן בפ"ק דבילה (דף ג.) פירות הנושרין שמא יעלה

ויתלוש ובמשקין שובו שמה יסחוט משום דסחיטה ותלישה הם הלים לעשות ואדם להוט אחריהם לפי שהו דבר אכילה אבל בכל הני דהכא אינן קלין לעשות כל כך ואין אדם להוט אחריהן: ואם בשביל ישראל אסור. נראה דאסור לכל ישראל דדוקא בחוץ לתחום דרבנן אמר בפרק בכל מערבין (עירובין דף מ.) ובאין לדין (בינה דף כה.) הבא בשביל ישראל זה מותר לישראל אחר אבל באיסורא דאורייתא כי הכא לא ואע"ג דישראל המבשל בשבת בשוגג יאכלב התם לא חיישינן אי שרית ליה לאכול דילמא אתי לבשולי במזיד דהא איכא איסור סקילה וחמיר עליה אבל בנכרי העושה לצורך ישראל אי שרית ליה אתי למימר לנכרי לעשות בשבילוה ולא דמי להא דאמר לעילי נכרי שבא לכבות אין אומרים לו כבה ואל תכבה והכא אסור כשעושה בשביל ישראל דכי אמרינן דנכרי אדעתא דנפשיה קא עביד הנ"מ בכיבוי וכיולא בו שאין ישראל נהנה במעשה הנכרי אבל הכא שגוף ישראל נהנה במעשה של נכרי לא אמרינן אדעתא דנפשיה קעביד הואיל והנכרי מתכוין להנאתו כך

פירש רבינו שמשון הזקן: משקה אחריו ישראל ואם בשביל

ישראל אסור. אומר כ״מ מדנקט בהמתו ולא נקט מילא מים לעלמו דווחה להשקות בהמתו הסור משום שלא היה יכול להביאה לתוך הבורי הבל הוה עלמו שריח דמטפס ועולה מטפס ויורד וכיון שיכול ליכנס לתוך הבור ולשתות לא אסרו לו בשביל שמילא אותם נכרי והא דאסרינן בגמרא נכרי שליקט עשבים לנורך ישראל אע"ג" דישראל יכול להעמיד בהמתו על גבי העשבים במחובר' אומר ר"ת דהתם נמי איירי בתרי עברי דנהרא שלא היה יכול "להביא הבהמה לשס"א ואע"ג דהך בבא דמילא מים משום חידוש דהיתרא התני לה כדמוכת בנמרא מיהא בהמתו משום איסורא נקט לה וה"ר אליהו הביא ראיה להתיר מפירות שילאו חוץ לתחום וחזרו שלא הפסידו היתירן

הדלוק במסיבה. של בני אדם: אם רוב ישראל אסור. והא הכא דהוי דומיא הראשון כדאמר בפרק מי שהוליאוהו (עירובין דף מא:) ה"ה המים שמתחילה היה יכול (מ) לבא שם והביאויב דרך רה״ר דשרויג ולא דמי דהתם לא אתעבידא בהו איסורא דאורייתא מיהו לענין אותו ישראל

אדעתא

אדעתא עלמו לא מצינו חילוק ור"י אומר דה"ה לישראל עלמו אסור והאי דנקט בהמחו לאשמעינן רבותא דלא גזרינן דילמא אתי לאפושי בשביל ישראל שבהמה רגילה לשתות הרבה אבל ישראל עלמו פשיטא™ דשותה אחריו דליכא למיחש כולי האי דילמא אחי לאפושי דבדלייה אחת מושך הרבה לנורכו ולנורך ישראל ולפי זה אם נמשכו המים לנורך ישראל זה אסור לכל ישראל אי איכא איסורא דאורייתא כגון שמביאם דרך רה״ר או מרה״י לרה״ר אבל בכרמלית שרי לישראל אחר ויש שרצו לומר דדוקא שתיה אסורה אבל לרחוץ ידיו ורגליו ושאר תשמישין שרי כדאמר בפרק חרש (יבמות דף קיד.) רבי יצחק אירכסו ליה מפתחות דבי מדרשא כו' אמר ליה דבר טליא וטליתא ליטיילו התם דאי משכח להו מייתי להו אלמא יכולין ליהנות ממפתחות להשתמש בהם בשבת ואין נראה לר"י כלל דהתם אין עושין לדעת ישראל ועוד דהרי כבש ונר

וכמה דברים דאסור להשתמש בהם בשבת כשנעשין לנורך ישראל ה"נ לא שנא שתיה לא שלא שאר תשמישין אסירי: איני והאמר רב הונא אמר רב חנינא מעמיר אדם כו' אבל לא על גבי מוקצה. והני עשבים נמי מוקלין נינהו שנלקטו היום מן המחובר וא"ח ולימא דהך ברייתא רבי שמעון היא דלית ליה מוקנה וי"ל דמשני לה אפילו כר" יהודה א"ל מודה ר"ש במוקנה דמחובר כדפי׳ בקונטרס בפרק אין לדין (בינה דף כד:) מדלא ליקטן מאתמול אקלינהו והוי כגרוגרות ולימוקים ובריש בילה (דף ג.) דאסר פירות הנושרים™ משום גזירה שמא יעלה ויתלוש ולא אסר להו משום מוקצה™ משום דמוכנים לעורבים כי ההיא דבמקום שנהגו (פסמים דף עו: די והכא איירי כשאין הבהמה יכולה לבא ולאכול מן המחובר ולהכי הוי מוקלה א"נ עשבים מוקלין הם אפילו לר"ש לפי שאינו יושב ומלפה שילקטום אבל בנר יושב ומלפה מתי יכבה כדאמרינן לעיל (דף מו:) וכן פירות הנושרין יושב ומלפה מתי יפלו ולהכי אי לאו טעמא דשמא יעלה ויתלוש הוו שרו: מעמיד אדם בהמתו ע"ג עשבים בשבת. כדדרשיי המכילתא למען ינוח שורך וחמורך וגו׳ יכול לא יניחנו חולש לא יניחנו עוקר ח"ל למען ינוח ואין זה נוח אלא לער. ר"ת: אבור אביי שדא בפניו הוה. נראה לר"י דמודה אביי דנר לאחד נר למאה אלא דסבר דהכא אם היה בפניו עיקר היה נעשה ללורך ר"ג שהיה נשיא ושר וראש בספינה:

קרונות. עשויות לבני אדם: אי משום דסבר כרבי אליעור. דאמר במסכת ע"ז (דף לה.) יין מותר בחותם אחד: אי משום אימחא דבי נשיחה. שהיה הנכרי המביחו ירא מן הנשיא שהיה שליט על פי

המלכות. ומשום דאיירי ר' אבא בר כהנא לעיל גבי נחש נקט כל הני בשמיה: בותנר' אם בשביל ישראל אסור. מדרבנן: מילא מים. מבור ברה"ר: לבש. עושין בספינה גדולה לירד בו מספינה ליבשה: גבו' נר לחחד נר למחה. כיון דנכרי ללרכו הדליקו ליכא למימר דבשביל ישראל אפיש: כבש למה לי. הא דומיא דנר הוא כבש לאחד כבש למאה: מאכיל אחריו ישראל. את בהמתו. ואחריו דוקא נקט בכולהו דנכרי לצורך עלמו עביד: **הכל מכירו הסור.** קס"ד דעביד נמי הדעתה דידיה: מעמיד אדם בהמתו על גבי עשבים. מחוברים: בשבת. לרעות וליכא למיגזר שמא יחלוש ויאכיל: ואינו מעמידה ע"ג מוקלה. שמא יטול בידו ויאכיל והא נמי מוקצין נינהו לגבי טלטול דאתמול הוו מחוברין: דקאים ליה בחפה. שלח תפנה למהום חחר: ואולא ואכלה. אבל הוא אינו עומד על העשבים קרוב להם דניחוש לשמח יטול ויאכיל: מכירו הוה. שהרי בספינה היה בא עמו: שלא בפניו הוה. כשעשאו לא היה רבן גמליאל שם דניכוין ליה: נר לחחד נר למחה. כבש לחחד כבש למחה חבל גבי עשבים כשהוא מכירו מרבה בשבילו: הואיל ושלא בפנינו כו'. השיא לרבא דשמעינן מינה דבפניו אסור ואע"פ שאין כאן מרבה בשבילו: מימה הומיל ועשמו נכד בו. ונונותה לאו משום שלא בפניו הוא אלא הכי הוה מעשה: מותר לרחוץ בה מיד. למולאי שבת: בכדי שיחמו חמין. שלא יהנה במה שהקדימו להחם בשבת וכן בכל מעשה שבת נתנו חכמים שיעור להמתין לערב בכדי שיעשו. והא הכא דחימום לאחד חימום למאה דבבת אחת מחממין וקתני אם רוב ישראל דהוי דומיא דמכירו דמסיק אדעתיה לעשות אף בשבילו אסור ואע"ג דשלא בפניו וקשיא בין לאביי בין לרבא: אדעתא דרובה מחממי. ועיקר חילול השבת בשבילם אבל נכרי וישראל דנכרי אדעתא דנפשיה הוא דעביד שרי לאביי שלא בפניו ולרבא אפי׳ בפניו: נר

דמכירו הואיל ורובא נינהו אסיק דעתיה להדליק אף בשבילם וקתני אסור:

ועירוביו (ל.ז. ב) ועירוביו (ל ט) [ער מו], ט (ער מו], ט ענג.], ג) [מוספת' פי"ד], ד) לקמן קנא. מכשירין פ"ד מ"ה, ה) [ד"ה ואפילו], ו) [דף קכל.], ו) להציא הבהמה לשם ואין זה דוחק לביסתי כשם יחדן יום יחות דדומיא דמסניי איירי האי בתרי עברי דנהרא שאין הבהמה יכולה לירד לבור ואע"ג דהך בבא וכוי כל"ל רש"ל,

הגהות הב"ח

(**ה)** תום' ד"ה משקה וכו' שמתחלה היה יכול לילך ולשתות שם והביאו גברי

מוסף רש"י

מעמיד אדם בהמתו על גבי עשבים. מחוברים לחכול ולח חישינן דלמח עקר בידים ומחכיל לה, דהה חמיר עליה איסור שבת. אבל איסור מוקצה קיל ליה וחיישינן דלמא שקיל בידים וספי לה (ערובין

רב נסים גאוו

אי משום דסבר לה כו אליעזר דלא חייש לזיופא. ומימרא דר׳ אליעזר במס׳ ומימרא דר: אייעוו בנוס ע"ז אין מעמידין בהמה [דף לא] דתניא אחד הלוקח ואחד השוכר בית כר', ר' אליעזר מתיר בשתייה. ואמרו מר סבר כי פליגי רבנן עליה דר׳ אליעזר בחותם אחד כר׳. ובפרק השוכר את הפועלין (שם דף סט) אמרו וכי מאחר דקיימא לז כוותיה דרשב"ג וכוותיה ק כוות דר שביגוכוות הרי אלינור דלא חייש לזיופא. לזיופא. סליק פרק כל כתבי הקודש

>>⊌< רבינו חננאל

אמר ליה כאותן של בית אביך. ש״מ דניטלת בידו אחת שרי, ניטלת בב׳ ידים אחת שרי, ניטלת בב' ידים לא איתברירא לן בהדיא. וכן קרונות של בית רבי הניטלין בשני בני אדם לא איפשיטא. והתיר ר' חנינא לשתות יין הבא בקרונות של נכרים בחותם אחת, . ולא ידענא אי משום דסבר לא יו ענא אי משום וסבו לה כר׳ אליעזר אי משום אימתא דבי נשיאה. נכרי שהדליק את הנר. ת״ר גוי שליקט עשבים מאכיל אחריו ישראל ואם בשביל ישראל אסור. וכן מילא ישראל אסור. וכן מילא מים להשקות בהמתו וכוי, בד"א בגוי שאינו מכירו אבל אם מכירו אסור. תא שמע עיר של ישראל וגוים

דרין כו'. הדרן עלך כל כתבי הקודש